

Înțelesul și cunoașterea limbii române și literaturii române sunt esențiale în dezvoltarea personală și profesională a elevilor. Această carte este concepută în conformitate cu standardele și obiectivile proiectului Național de Învățământ Integrat "LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU CLASA A IV-A", aprobată prin Decretul nr. 1000 din 20 decembrie 2013, cu numărul 580/22.12.2014.

Cărțile de invățământ sunt destinate elevilor clasei a IV-a și sunt compuse din două volume. În primul volum sunt prezentate principalele elemente ale limbii române: alfabet, punctuație, cuvinte și propoziții, cu scopul de a forma elevilor comunicativ. În al doilea volum sunt prezentate principalele elemente ale literaturii române: genuri literare, tipuri de poezie, genuri de proză, precum și principalele caracteristici ale scrierii române. Acestea sunt prezentate într-un mod simplu și direct, care să susțină interesul elevilor, încurajând comunicarea și dezvoltarea creației lor.

ÎNVĂȚĂM SĂ COMUNICĂM!

**Limba și literatura română
pentru clasa a IV-a**

Este o carte de invățământ destinată elevilor clasei a IV-a, care le va ajuta să învețe limba română și să se familiarizeze cu elementele literare. Cărțile sunt realizate într-un stil simplu și direct, care să susțină interesul elevilor, încurajând comunicarea și dezvoltarea creației lor. Acestea sunt prezentate într-un mod simplu și direct, care să susțină interesul elevilor, încurajând comunicarea și dezvoltarea creației lor.

Înțelesul și cunoașterea limbii române și literaturii române sunt esențiale în dezvoltarea personală și profesională a elevilor. Această carte este concepută în conformitate cu standardele și obiectivile proiectului Național de Învățământ Integrat "LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU CLASA A IV-A", aprobată prin Decretul nr. 1000 din 20 decembrie 2013, cu numărul 580/22.12.2014.

1. Substantivul. Adjectivul. Verbul. Pronumele. Recapitulare	4
2. Cartea - obiect cultural	6
3. Noțiuni de fonetică și lexic.....	8
Ne verificăm cunoștințele!.....	10
Evaluare.....	11
4. Semnele de punctuație	12
Ne verificăm cunoștințele!.....	15
5. Textul literar	16
Textul literar în proză	16
Textul literar în versuri	19
Textul nonliterar/informativ.....	20
6. Descrierea. Personajele	22
7. Dialogul. Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă	24
Ne verificăm cunoștințele!.....	26
8. Morfologia.....	27
8.1. Substantivul. Genul și numărul substantivului	27
Evaluare.....	34
8.2. Adjectivul	35
Evaluare.....	40
8.3. Verbul. Numărul și persoana verbului	41
8.4. Pronumele. Persoana și numărul pronumelui	46
9. Sintaxa. Cuvântul – parte de propoziție. Părți principale de propoziție.....	54
Predicatul.....	54
Subiectul.....	57
Ne verificăm cunoștințele!.....	62
Evaluare 1. Evaluare 2.....	63
Părți secundare de propoziție	64
Ne verificăm cunoștințele!.....	67
Evaluare 1. Evaluare 2.....	68
10. Felul propozițiilor după alcătuire. Propoziția simplă	69
Propoziția dezvoltată.....	71
Ne verificăm cunoștințele!.....	74
Evaluare.....	75
11. Ortogramme	76
Evaluare.....	93
Texte pentru dictare	94
12. Compunerea	95
Ne verificăm cunoștințele!.....	107
Teste	108

Recapitulare din clasa a III-a

AMINTEŞTE-ȚI!

Substantivul

→ sunt părți de vorbire ←

Adjectivul

Verbul

Pronumele

EXERSEAZĂ!

1 Unește corespunzător partea de vorbire cu definiția ei:

Substantivul ○

○ ține locul unui substantiv.

Adjectivul ○

○ denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii.

Verbul ○

○ arată însușirea unui substantiv.

Pronumele ○

○ exprimă acțiunea, starea, existența ființelor, lucrurilor, fenomenelor naturii.

2 Subliniază substantivele din următoarele texte, apoi spune ce denumesc, felul, genul și numărul lor:

a) — Mămico, scrie-mi o scrisoare pentru Moș Crăciun!

— De ce n-o scrii tu, Ionele?

— Pentru că, dacă citește scrisoarea, îmi trimită iar o carte de gramatică!

(Din grădina copilăriei)

b) De pe câmpia nesfârșită a Bărăganului oamenii strâng cerealele. Solul este acolo foarte fertil.

3 Descoperă adjectivele din enunțurile date și analizează-le:

a) În calea lor, copiii întâlniră arbori înalți și rămuroși, arbuști țepoși și plini de fructe aromate.

b) „Era un copil palid și mărunțel, târa pe pământul reavăn niște ciubote grele ale unui frate mai mare.”

(Mihail Sadoveanu – Un om năcăjit)

4 Indică pluralul adjectivelor *cenușiu* și *arămiu*, când se află înaintea substantivelor *nor* și *copac*.

5 Alcătuiește propoziții în care cuvintele următoare să fie pe rând adjective și substantive: *năzdrăvan*, *bătrân*, *străin*.

Model: Vlad este un băiat isteț. Istețul o ascultă pe bunica sa.

6 Subliniază adjectivele din text:

Res Malurile drepte și uscate fug îndărăt. O pulbere măruntă de aur plutește sub cerul albastru, în zariștea uscată de soare. Departe, la răsărit, dealurile goale, rumene ale Măcinului par aprinse.

(Alexandru Vlahuță – România pitorească)

7 Recunoaște verbele din textele date și precizează timpul, persoana și numărul.

a) Aricelul ridică privirea. În fața lui se întindea o pădurice mică. Copacii creșteau aliniati. Aveau aceeași înălțime. Crengile lor se apleau sub greutatea unor fructe mari, galbene.

b) Eu mă duc în faptul zilei, mă aşez pe malu-i verde
Şi privesc cum apa curge și la cotiri ea se pierde,
Cum se schimbă-n vălurele pe prundișul lunecos,
Cum adoarme la bulboace, săpând malul nisipos.

(Vasile Alecsandri – Malul Siretului)

8 Recunoaște pronumele și subliniază-le:

— Ură, tu, măi Chiriece, zic eu lui Goian; și noi, măi Zaharie, să pufnim din gură ca buha-iul; iară iștialalți să strige: hăi! hăi!

(Ion Creangă – Amintiri din copilarie)

9 Recunoaște pronumele personale și precizează persoana, genul (numai la persoana a III-a), numărul.

- La voi au venit cu mine și el și ea.
 El hrănea animalele, ea uda florile.

- Și ei și ele vor cânta cu tine.
 Nouă părinții ne aduc cărți interesante.

10 Alcătuiește enunțuri cu pronumele: *eu, noi, tu, voi, el/ea, ei/ele*.

11 Analizează părțile de vorbire învățate după modelul dat:

Model: El adună cireșe parfumate.

el = nume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular.

adună = verb, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular.

cireșe = substantiv comun, genul feminin, numărul plural.

parfumate = adjecțiv, genul feminin, numărul plural.

- a) Captivii din cabana de lemn simțiră mirosul înecăios de fum.
b) Struțul se năpusti cu ciocul lui puternic în peretele colibei.
c) El încearcă cu disperare să disloce o scândură din peretele opus intrării.
d) Primăvara caldă, însorită, bogată în miresme, cădea peste pădurea înverzită.
e) Lumina dulce a soarelui curge printre crengile înmugurite ale codrului.
f) Din vârful dealului se zăreau sate răzlețe și drumuri șerpuitoare.
g) Și ei și ele adunau vreascuri și cetină pentru foc.

Cartea, ca obiect cultural, este o importantă sursă de informații; este cel mai important mijloc de comunicare. Ea însumează cunoștințele, gândurile, întâmplările, sentimentele umane de-a lungul timpului.

REȚINE!

Părțile unei cărți:

- ✓ **coperta** reprezintă învelișul protector al cărții;
- ✓ **cotorul** este partea laterală din stânga, unde se lipesc sau se cos filele cărții;
- ✓ **filele** sunt foile de hârtie cu față dublă;
- ✓ **pagina** este fața unei file;
- ✓ **titlul** este un cuvânt sau un grup de cuvinte așezate la începutul unei lucrări pentru a indica tema sau conținutul acesteia;
- ✓ **autorul** este persoana care a scris cartea;
- ✓ **cuprinsul** reprezintă lista așezată la începutul sau la sfârșitul cărții, unde este indicat numărul paginii pentru fiecare capitol și titlurile din carte.

AFLĂ MAI MULT!

Instituția care pregătește lucrarea predată de autor în vederea tipăririi este EDITURA, iar persoanele care conduc o editură se numesc EDITORI.

De la editură, lucrarea este dusă la tipărit, la TIPOGRAFIE.

EXERSEAZĂ!

1 Scrie în locul spațiilor libere cuvintele corespunzătoare, date în paranteză (idee, fragmente, alineat).

Un text are mai multe _____. Fiecare fragment se scrie cu _____. Acesta conține o nouă _____.

2 Unește prin săgeți părțile componente ale unei cărți cu definițiile corespunzătoare:

cartea ○	○ foile de hârtie cu dublă față;
coperta ○	○ fiecare din cele două fețe ale unei file;
filele ○	○ o sursă de informații și un mijloc de comunicare;
pagina ○	○ partea laterală din stânga unde se lipesc sau se cos filele;
cotorul ○	○ învelișul protector al cărții.

3 Completează enunțurile date cu termenii corespunzători:

cuprins, autor, titlul, editura, autorul, bibliotecă.

- Locul special unde se păstrează cărțile se numește _____.
- Persoana care a scris cartea se numește _____.
- Pe prima copertă se scrie _____, _____ și _____.
- Lista așezată la începutul sau sfârșitul unei cărți în care sunt enumerate capitolele, titlurile textelor și pagina unde se găsește fiecare, se numește _____.

4 Precizează titlul și autorul unei cărți citite.

5 Realizează o copertă a unei cărți pe care ai vrea să o creezi și să o publici.

6 Spune trei motive pentru care oamenii trebuie să citească o carte.

7 Dintre tipurile de cititor menționate mai jos, alege unul care ti se potrivește:

- ✓ pasionat de - cărți cu povești
- cărți de știință
- ✓ interesat de - cărți cu dialoguri, cu acțiune palpitantă
- cărți cu descrierii ale naturii sau ale locurilor unde se petrece acțiunea.

8 Bifează factorii principali care contribuie la realizarea unei cărți:

autorul

personajele

librarul

editorul

tipografia

cititorul

9 Scrie titlul și autorul cărților citite în vacanța de vară.

10 Explică ce îți sugerează următorul text:

— *Si toți purtăm regretul câte unei cărți pe care n-am citit-o. Sau n-am citit-o la timp. Dacă o citeam la timp, cum mi-ar fi schimbat viața?*

(Grigore Moisil – *Mărturisiri despre carte*)

11 Precizează ce reprezintă pentru tine cartea.

12 Redactează o compunere de 15-20 rânduri cu titlul „Prietena mea, cartea”.

13 Recunoaște opera și scriitorul:

Dragi îmi erau mama și tata, frații și surorile și băieții satului.